

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาวิวัฒนาการในรูปแบบพิธีกรรมของการสมรสโดยวิถีมุสลิมในภาคใต้ตอนล่าง 2) เพื่อศึกษาถึงผลของการเปลี่ยนแปลงในพิธีกรรมของการสมรส ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญจำนวน 15 ราย แบ่งเป็นผู้ชำนาญการทางศาสนา 3 ราย ผู้อาวุโส 3 ราย และจากคู่สมรสอีก 9 ราย ข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ตามหลักตรรกศาสตร์ เทียบเคียงแนวคิด ทฤษฎี ควบคู่บริบททางวัฒนธรรม และเสนอผลการศึกษาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ปรากฏผลการศึกษาสรุไปได้ดังนี้

1. วิวัฒนาการในรูปแบบพิธีกรรมของการสมรสโดยวิถีมุสลิมในจังหวัดยะลา มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบภายนอกที่ไม่ใช่กระบวนการตามบทบัญญัติของศาสนา
2. รูปแบบพิธีกรรมของการสมรสยึดหลักการศาสนาเป็นที่ตั้ง พร้อมทั้งยอมรับประเพณีอื่น ๆ บางประการที่ไม่ขัดกับหลักศาสนา เช่น การเลี้ยงอาหาร การแต่งกาย การประดับประดาอาคารสถานที่
3. ปัจจัยทางศาสนา มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงในพิธีกรรมของการสมรสโดยวิถีมุสลิมในจังหวัดยะลา
4. องค์การศาสนาระดับจังหวัดมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเพณีสมรสโดยวิถีมุสลิมในจังหวัดยะลา
5. ทักษะของบุคคลต่อการสมรสเปลี่ยนแปลง จากรูปแบบของประเพณีเดิมมาเป็นตาม - แนวศาสนปฏิบัติ คือ ประเพณีการสมรสที่มีความเป็นท้องถิ่นนิยมในอดีต เปลี่ยนมาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของ วัฒนธรรมอิสลาม เทียบเคียงชุมชนมุสลิมในระดับสากล
6. อิทธิพลของโลกทุนนิยมทำให้วิถีชีวิตดั้งเดิม ที่มีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เปลี่ยนแปลงมาเป็นการใช้ทุนรอนในการจัดงานสมรสแม้แต่ในชุมชนห่างไกล

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่สำคัญต่อระบบวัฒนธรรมในชุมชนมุสลิมดังนี้ คือ 1). การเลือกคู่ครองให้พิจารณาถึงคุณธรรมทางศาสนาเป็นที่ตั้ง 2). ลดขั้นตอนต่าง ๆ ให้น้อยลงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชายและหญิงโสดที่มีความพร้อมสามารถแต่งงานได้สะดวกขึ้น และ 3). หน่วยงานของรัฐควรยื่นมือช่วยเหลือในการเสริมสร้างระบบครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน มีองค์ความรู้ และมีคุณธรรมทางศาสนา ด้วยนโยบายที่มีส่วนร่วมจากฐานล่างของชุมชน “บ้านของฉัน สวรรค์ของฉัน”

The objectives of this research comprise 1) to study the evolution of the marriage ceremonial forms among Muslim's way of life in the lower south; 2) to study the outcome of the marriage ceremonial change.

It is a qualitative study using the in-depth interview as a main tool for data collection. The 15 key-informants are 3 religious specialists, 3 senior citizens, and 9 married couples.

Results of the study can be summarized as follows:

1. The evolution of marriage ceremonial forms among Muslims in Yala province has changed in the external components; not in the religious context.
2. Forms of marriage ceremony uphold religious principles as well as customs not conflicting to religion, such as fasting, clothing, and other glittering objects.
3. Religious factors affect the decision to change the marriage ceremonial forms.
4. Religious organizations at the provincial level play roles in fixing direction of the - change.
5. People's attitude toward marriage changes from custom to religious practices. Marriage customs of the long past based on localism change in the direction of Islamic culture with the reference of international Islamism.
6. The influence of capitalism has make some Muslims spending more money for marriage ceremony in contrast to people's helping hands in the past. This happens even in the remote communities.

Recommendations emerged, among others, are 1) in male selection, one should consider religious virtue as the main criterion; 2) reduction in steps of marriage ceremony to facilitate marriage among young people; 3) the government should support the principle of strong family system with appropriate knowledge, religious virtue with the policy involving community participation, "My House My Paradise".